

Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenenler İçin Konuşma Motivasyonu Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenenler İçin Konuşma Motivasyonu Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31968>

Özet

Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenenler İçin Konu?ma Motivasyonu Ölçeği (T?DÖKMO), 2021 yılında Onur Dölek ve M. Ali Arıc? tarafından geli?tirilm? özgün bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, Türkçeyi yabancı veya ikinci dil olarak öğrenen bireylerin, dilin konu?ma becerilerine yönelik sahip oldukları **motivasyon** düzeylerini ve bu motivasyonu oluşturan temel alt faktörleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Geliştirme çalışması sonucunda, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılık ve yapısal geçerliğe sahip olduğu belirlenmiştir. T?DÖKMO, özellikle dil eğitimi alanında çalışan araştırmacılara ve eğitimcilere, öğrencilerin konu?ma istekliliğini ve zorluklarla başa çıkma becerilerini nicel olarak değerlendirme imkanı sunmaktadır. Ölçeğin psikometrik özellikleri, dil öğrenme motivasyonu çalışmalarında güvenle kullanılabilirliğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

İkinci Dil Öğrenimi, Türkçe, Motivasyon, Konu?ma Becerisi, Dil Öğrenme Motivasyonu, Psikolojik Ölçek Geliştirme, Geçerlik ve Güvenirlik.

Yazarlar

Onur DÖLEK, M. Ali ARICI

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen bireylerin konu?ma edimine yönelik tutum ve istekliliklerini ölçmektir. Dil öğrenme sürecinde, özellikle konu?ma gibi aktif becerilerde **motivasyon** seviyesi başarıya doğrudan etkileyen en önemli faktörlerden biridir. T?DÖKMO, öğrencilerin konu?ma becerilerini geliştirmeye ne ölçüde istekli olduklarını, bu süreçte karşılaştıkları zorluklara karşı ne kadar direnç gösterdiklerini ve konu?manın kendilerine sağlayacağı faydalara yönelik inançlarını belirlemeyi amaçlar.

Ölçek, elde ettiği verilerle dil programı geliştirmelerine ve öğretmenlere, öğrencilerin konu?ma motivasyonunu arttırmaya yönelik stratejiler geliştirmeleri için somut bir temel sağlamaktadır. Bu sayede, öğrencilerin iletişimsel yeterliliklerini geliştirmeleri desteklenebilir.

Yapı

Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenenler İçin Konu?ma Motivasyonu Ölçeği, ikinci dil edinimi başlangıcında **konu?ma motivasyonu** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle dil öğreniminde

çaba gösterme, azim ve hedef yönelimi gibi bileşenleri içerir. Ölçek, konu ma motivasyonunu tek boyutlu bir olgu yerine, farklı psikolojik ve sosyal etkenlerin birleşimi olarak ele alan çok boyutlu bir yapıya sahiptir.

Yapılan faktör analizleri sonucunda, konu ma motivasyonu yapışın üç farklı alt boyutta kümelendiği belirlenmiştir. Bu alt boyutlar, öğrencilerin konu ma eylemine yönelik algıları, konu manın faydalarına olan inançları ve konu ma pratiğine olan içsel/dışsal eğilimlerini temsil etmektedir. Bu çok boyutlu yaklaşım, motivasyonun karmaşık doğasını yakalamayı hedefler.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ölçüp ölçmediğini belirlemek üzere analiz edilmiştir. Geçerlik çalışmaları, ölçme aracının bütünü ve belirlenen alt boyutlar için iç tutarlılık katsayıları (Alpha) incelenmiştir. Elde edilen bulgular, ölçeğin yüksek düzeyde yapısal geçerliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin alt boyutlar için hesaplanan Alpha katsayıları ($\alpha_{\text{Boyut1}}=0,712$; $\alpha_{\text{Boyut2}}=0,726$; $\alpha_{\text{Boyut3}}=0,715$) ve ölçeğin bütünü için hesaplanan katsayısının ($\alpha_{\text{Ölçeğin Bütünü}}=0,798$) tamamının 0,70 eğerinin üzerinde olduğu görülmüştür. Bu değerler, ölçeğin maddelerinin ilgili boyutlar temsil etme gücünün yüksek olduğunu ve ölçümde kabul edilebilir düzeyde az hata içerdiğini kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Bir ölçme aracının güvenilir olması, aynı koşullar altında tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar vermesi anlamına gelmektedir. Bu ölçek için güvenilirlik, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak Cronbach's Alpha katsayısıyla test edilmiştir.

Yapılan analizler, ölçeğin genel güvenilirlik katsayısının ($\alpha=0,798$) oldukça yüksek olduğunu göstermiştir. Alt boyutların güvenilirlik katsayıları da 0,70'in üzerinde olması, her bir faktörün kendi içinde yüksek düzeyde tutarlılığa sahip olduğunu ve ölçek maddelerinin homojen bir yapıyı ölçtüğünü doğrulamaktadır. Bu sonuçlar, Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenenler İçin Konu Ma Motivasyonu Ölçeği'nin güvenilir bir psikometrik araç olduğunu ortaya koymaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme sürecinde, konu ma motivasyonu yapışın ampirik olarak test edilmesi amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Analizler, ölçek maddelerinin altında yatan temel psikolojik boyutlar ortaya çıkarmıştır. Güvenirlik ve geçerlik verilerinde belirtilen α_{Boyut1} ,

α Boyut2 ve α Boyut3 katsayıları, ölçeğin **üç temel alt faktörden** oluştuğunu işaret etmektedir.

Bu faktörler, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenenlerin konuşmaya yönelik motivasyon kaynaklarını (örneğin, iletişimsel fayda, zorluk algısı, sosyal entegrasyon) ayrıtırmaktadır. Faktör yapısının netliği, ölçeğin teorik olarak belirlenen motivasyon yapısını başarıyla bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Araç Bilgileri

Test Type: Geliştirme

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Language Available: Türkçe

Population Group: Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenenler

Age Group: Belirtilmemiş (Genellikle yetişkin dil öğrencileri)

Population Details: Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen uluslararası öğrenciler veya göçmenler.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır. Katılımlardan, her bir ifadeye ne ölçüde katıldıkları belirtilmeleri istenmektedir.

Derecelendirme Detayları:

1 = Hiç katılmıyorum

2 = Katılmıyorum

3 = Orta düzeyde katılmıyorum

4 = Katılıyorum

5 = Kesinlikle katılıyorum

Anahtar Kelimeler

Dil Öğrenimi, İkinci Dil, Konuşma Motivasyonu, Likert Ölçeği, Psikometri, Onur Dölek, **Öğrenci Motivasyonu**.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Onur DÖLEK

Author ORCID Identifier: Makalede belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: onur.dolek@hotmail.com

Correspondence Address: Makalede belirtilmemiştir.

Özinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçek, 2021 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik veya ticari amaçlarla kullanımı için sorumlu yazar Onur Dölek ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

İletişim Adresi: onur.dolek@hotmail.com

Kaynaklar

Dölek, O. ve Arç?, M. A. (2021). Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenenler İçin Konuşma Motivasyonu Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *International Journal of Language Academy*, 9(3), 190-206. <http://dx.doi.org/10.29228/ijla.52178>

Makalenin tam metni (PDF) şu adresten indirilebilir: turkceyi-ikinci-dil-olarak-ogrenenler-icin-konusma-motivasyonu-olcegi-toad.pdf

Makale bağlantısı: ijla.net

Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenenler İçin Konuşma Motivasyonu Ölçeği

Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Türkçe yazmak yerine Türkçe konuşmayı tercih ederim.

Türkçe konuşmanın zor bir iş olduğunu düşünürüm.

Türkçe konuşmak ekonomik olarak bana fayda sağlar.